

Ödeshögs kommuns yttrande över SOU 2021:53 En rättssäker vindkraftsprövning

Bakgrund

Ödeshögs kommun är remissinstans till ovanstående utredningsbetänkande och lämnar här sitt yttrande över förslaget.

Synpunkter

Bestämmelsen om kommunal tillstyrkan infördes i miljöbalken i samband med att kraven på detaljplan och bygglov för stora tillståndspliktiga vindkraftverk togs bort i plan- och bygglagen. Syftet med bestämmelsen var att kommunens inflytande över mark- och vattenanvändningen inte skulle minska när lagstiftningen ändrades år 2009. Ödeshögs kommun vill understryka vikten av att det kommunala planeringsansvaret för användningen av mark och vatten inte får äventyras. Det är i kommunen som de fördjupade kunskaperna om de lokala förutsättningarna finns och därför är det av yttersta vikt att kommunen även fortsättningsvis har det avgörande inflytandet vid prövningen av lämpliga platser för etablering av tillståndspliktiga vindkraftverk.

Utredningen föreslår att kommunen fortsatt har möjlighet att styra lokaliseringen av vindkraftsetableringar genom sin översiktsplan. Ödeshögs kommun anser att översiktsplanen är ett mycket viktigt politiskt styrdokument. Det är dock både resurs- och tidskrävande att hålla en översiktsplan helt uppdaterad och aktuell i alla delar över tid. En översiktsplan är tänkt att gälla under en längre tid och i början av varje mandatperiod ska en planeringsstrategi tas fram där planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet beskrivs. Om förutsättningarna ändrats och en ny översiktsplan behöver tas fram är det ett arbete som tar ca tre år. Men även inom en mandatperiod kan förutsättningar hastigt ändras och det är då svårt att hinna uppdatera planen. Ett exempel är den snabba teknikutvecklingen som skett under senare år gällande vindkraftverk. Denna har lett till att områden som har pekats ut som lämpliga för vindkraftsutbyggnad i översiktsplaner, med de förutsättningar som gällde när planen togs fram, plötsligt är olämpliga då det är andra höjder, storlekar och vindförhållanden som gäller. Detsamma gäller det omvända, att områden som angetts som olämpliga faktiskt är lämpliga med de ändrade förutsättningarna. Med hänsyn till detta måste utrymme finnas för kommunerna att utifrån aktuellt kunskapsunderlag och givna förutsättningar, inte endast utifrån gällande översiktsplan, lämna besked om tillstyrkan/avstyrkan som ges avgörande tyngd vid prövningen. Risken finns annars att kommunerna i sina översiktsplaner kommer fokusera på restriktionsplanering istället för utvecklingsplanering om

kommunens påverkansmöjligheter av framtida inflytande över mark- och vattenanvändningen är osäker.

Med den nya lydelsen av miljöbalken som föreslås, begränsas kommunens möjligheter att avstyrka en ansökan, om det inte är tydligt uttryckt och motiverat i översiktsplanen. Detta faktum, kombinerat med möjligheten att överklaga kommunens avstyrkan, innebär ett avsevärt ingrepp i den kommunala självstyrelsen.

Storskalig vindkraftsetablering är närmast att betrakta som industriell verksamhet och då dessa får en stor inverkan på den enskilda kommunen, måste det slutliga ställningstagandet för dessa etableringar avgöras av den enskilda kommunen.

I nedanstående delar ställer sig Ödeshögs kommun bakom de synpunkter som SKR framför i sitt yttrande:

- Att ett lokaliseringsbesked ska innebära tillstyrkan eller avstyrkan, istället för den föreslagna formuleringen positivt (tillstyrkan) eller negativt (avstyrkan).
- Att den sökande av ett lokaliseringsbesked ska definieras på likartat sätt som den sökande av planbesked och förhandsbesked enligt PBL.
- Att den föreslagna lagen ska kompletteras med en rätt för kommunen att ta ut en avgift från den sökande för handläggningen av en ansökan om lokaliseringsbesked.
- Instämmer i utredningens bedömning att ett ekonomiskt stöd för kommunernas planering av vindkraft i översiktsplanen bör införas.
- Instämmer i utredningens bedömning av att frågan om överenskommelser om ekonomisk ersättning till lokalsamhället vid vindkraftsetablering bör utredas.

För Ödeshögs kommun

Annicki Oscarsson
Kommunstyrelsens ordförande

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Annicki Oscarsson